

2160

מ.א.

פרוטוקול מס' 17/ג
מישיבת ועדה הכספית
מיום ג' ג' כסלו תשי"ח - 26.11.57
בשעה 8.45

חברי הועדה:

חשתתפו:

- י. גורי - היו"ר
- י. בדר
- א. בהיר
- מ. דוין
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- נ. לוין
- ז. טוזאייב
- י. קרגמן
- י. רוזנברג
- ח. רובין

מוזמנים:

- ז. שרף
- י. בן-דרור
- י. וינר

סדר-היום: החקיקה הנוכחית לשנת 1957/58.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.
בעקבות החלטת הכנסת להעביר אלינו את התקציב
הנוכחי להכנתו לקריאה שנייה וסליטית - נפתח עתה בדיון בתקציב הנכחי.
אבקש את הממונה על הכנסות המדינה להקדים מטפח מלים לפרק החכנסה.

י. בדר: אני אבקש להעמיד לדיון את הדו"ח על מבקר
המדינה על מפעל האטלג. נדמה לי לאיננו
יכולים לדון בתקציב הנוכחי כל עוד בפרק ההוצאות אין סכום מחאיב
לכיסוי הגרעונות על מפעל האטלג.

היו"ר י. גורי: אני דנים עתה בהכנסות. כאשר נגיע לפרק ההוצאות
חוכל להעיר הערות זג.

ז. שרף:

אנו מציעים להגדיל את אומדן ההכנסות בשני סעיפים:
במס הכנסה ב-10 מליון לירות, ובמס קניה - ב-10,550,000 לירות. 10 מליון לירות המופיעים כאן הם 95 אחוז מההגדלה הצפויה. מט קניה מכניס למעלה מן האומדן, והפעם באופן טבעי מבלי שעשינו משהו לשנוי השערים. למעשה אנו נמצאים עכשו בתהליך של בדיקה מחדש של מערכות הפיקוח על מס קניה, כי יכול להיות שישנה סכומים שנעלמו מענינו, ואם נצליח בבדיקה זו, התוצאה תהיה רק בשנה הבאה. לפי המצב כיום, מס קניה הכניס ג-7 החדשים הראשונים של השנה קרוב ל-35 מליון לירות. ויש להניח שהשנה חגמר בהכנסה של 55 מליון לירות ביקרוב, לעומת אומדן של 44 מליון לירות.

הגידול בהכנסות הוא ממצרכים הנקראים "ארוכי חיים", כמו מקררים, תנורי גז ותנורי חשמל, רהיטים, וכן גם בהלבשה והנעלה. חנועת הקניה במצרכים עליהם מוטל מס קניה גוברת והולכת מחודש לחודש, אבל היות ואנו נותנים כרדיט של 3 חודשים לתשלום מס קניה על ידי היצרנים, הגידול במכירות יבוא לידי בטוי רק בשנה הבאה.

מה שנוגע למס הכנסה, יש הגדלה בניכויים מהשכירים למעלה מהאומדן הקודם. יש להניח שנגיע ל-100 מליון לירות לעומת 90 מליון עליהם חשבנו בזמן הכינונו את האומדן. הגדלת מספר המפרנסים והגדלות השכר באורות שונות פיצו לגמרי את האוצר על ההנחות במס שנתנו. אנו חושבים שהשכירים יכניסו מעל ל-100 מליון לירות, החברות - מעל ל-40 מליון לירות, ועצמאיים - מעל ל-65 מליון לירות. ובאופן כזה נגיע לסכום נוסף של 10 מליון לירות כמצויין בהצעה שלפניכם.

י. בדר:

אני הייתי רואה לקבל אינפורמציה על גביית מס הכנסה בחדשים האחרונים.

י. ספיר:

מה היתה ההכנסה בפועל ב-1956/57 בהשוואה להכנסה המשוערת ב-1957/58?

ז. שרף:

ב-1956/57 נכנסו קרוב ל-180 מליון לירות, אבל החזרנו מליון לירות ונשארו 179 מליון לירות.

י. ספיר:

אני מבין אפוא שההגדלה בפועל של מס הכנסה לעומת אשתקד היא 25 מליון לירות. אם ההנחות שנתנו נטחמו ב-8 מליון לירות, הרי שאני רשאי לומר שבאותם שעורים של המס שהיו אשתקד יכולה היחה להיות הגדלה ב-33 מליון לירות.

ז. שרף:

לא, כי זה נכון רק לגבי החלק של השכירים, ולגבי העצמאיים - לא. אנו גומרים עכשו את השומות של 1955, שלגביהם בא לידי בטוי השוני בתוספת היוקר שנתנה לעצמאיים.

הסכום שאנו גובים השנה מורכב מ-3 חלקים עקרוניים: ניכויים של השכירים, שלגביהם אפשר לומר שזה הולך בד בבד עם ההכנסה; גדלה ההכנסה - גדליה הניכויים. הסכום השני, אלה הם הפרשי המס גם לגבי חברות וגם לגבי עצמאיים, ובמידה זעומה גם לגבי שכירים. הכוונה היא להפרשי מס של השנים הקודמות, וכאן קובעת השנה. שנת 1955, למשל, היחה שנה טובה בחקלאות ובפרדסנות.

החלק השלישי - אלו הן המפרעות, במידה ואנו מצליחים לגבותן. מהו שווי שנת המס 1957 נוכל להגיד רק כאשר נסכם את הניכויים מהשכירים וכאשר נעמוד לפחות ב-60 אחוז של שומות החברות והעצמאיים לגבי שנת 1957. היום איננו יכולים לומר זאת.

י. ספיר:

נדמה לי שמספרים אלה מוכיחים שההנחות שנתנו במס לא הקטינו את הסכומים שנגבו אותה שנה. זוהי מסקנה

פשטנית שאני מסיק.

ז. שרף:

זוהי מסקנה פשטנית מאד.

י. טפיר:

אני רוצה לשאול: מה צריך להיות חלקו של מס ההכנסה בחוק המבנה של ההכנסות הרגילות של חקציב המדינה, והאם זה מוצדק שמחוק טכום שולל של 600 מליון לירות יהיה מס ההכנסה 200 מליון לירות? לאור המספרים האלה נדמה לי, שהגיע הזמן להגדיל את קצב מחן ההנחות במס הכנסה.

כן הייתי רוצה לקבל פרטים על הצעת חוק הפיחות.

ז. שרף:

אני אמסור פרטים אלה.

י. טפיר:

אין זה סוד שבשולי המס הנוכחים יש מספר גדול של אנשים שאינם משלמי את המס המלא. ואני קובע זאת מתוך מגע עם הקהל. הקהל התרגל למחשבה שיש מס הכנסה מסויים, אבל זה אינו מחייב אותו, הוא הקובע כמה מס הכנסה ישלם. בשעורי המס הנוכחיים המצטרפים למסים אחרים, אין אדם יכול להחקיים בארץ. נפגשתי עם משפחות החיות ללא לוקסוס מיוחד. משפחה כזאת עם שני ילדים בבי"ס תיכון אינה יכולה להתקיים על סכום נמוך מ-550 לירות לחודש. כדי להרוויח סכום כזה, הוא מוכרח להרוויח 900-1000 לירות לחודש, והיום אין זה דבר פשוט ביותר. לכן נראה לי שבמצב הקיים יש אפשרות לתת הקלות נוספות במס הכנסה.

אגב, ענין הפיחות הוא ענין חשוב מאד מבחינה כלכלית, אבל את הצבור הרחב בארץ אין זה מענין. זה מענין אותם אנשים שיש להם ציוד. אבל זה אינו מענין את הסוחרים והחקלאים. לכן מתעוררת השאלה, מדוע לא יוגדל הפיחות גם לגבי בנינים ודירות?

אשר למס קניה, יש קפיצה גדולה בין ההכנסה לפועל

אשתקד ובין ההכנסה בפועל השנה.

ז. שרף:

מס קניה הכניס ב-1956/57 41 מליון לירות, ואנו לא הגדלנו את האומדן אלא ל-54 מליון לירות. ואין לשכוח שאת האומדן קבענו בימי מבצע סיני, כאשר עמדנו בפני סנקציות.

כלומר, זוהי עליה מ-41 ל-54 מליון לירות.

י. טפיר:

הבסיס של אשתקד אינו בסזס, כי אשתקד הרבו בקניית מצרכי מזון ולא קנו בגדים ונעלים. כל זה הוריד את

ההכנסות של מס קניה. אילו שנה שעברה היתה שנה נורמלית, היינו גובים 44 מליון לירות. השנה נשחנה המצב, קוניה בלי סוף.

ז. שרף:

נתקלתי בטענה, שחלק גדול מהגדלת הצריכה מתאפשרת על ידי רכישה באשראי. אפילו המקררים נמכרים באשראי. לכן הייתי רוצה לדעת, אם אי אפשר לשנות את מועדי התשלום של מס קניה, כי התקופה של 3 חודשים שנתנת ליצרנים אינה מספיקה.

י. טפיר:

ועתה ברצוני לשאול, היכן מופיעות כל ההכנסות מהספיגה? כאשר הממשלה מקציבה דולרים באופן רשמי ומקבלת תמורת כל דולר 6 לירות, האם הכנסה זו מופיע כולה במכס?

אינני מוכן עתה לדיון, ולכן אשאל מספר שאלות.

י. בדר:

החקציב הנוסף מכורח להיות בנוי על הכנסות נוספות. ולכן הייתי רוצה לקבל אינפורמציה על הכנסות המדינה עד יום מסויים, נניח עד סוף אוקטובר. אם נקבל אינפורמציה זו בכתב, נוכל לדעת אם הכנסות המדינה עולות מדי חודש בחודש או יורדות. ואז אולי נגיע למסקנה, שלא את ההכנסות ממס קניה צריך להעמיד מול ההוצאות, אלא את ההכנסות ממכס או מדמי רשיונות.

שר האוצר הדגיש בנאומו בכנסת, שההכנסות הנוספות באות על יסוד גביה נוספת ולא על יסוד שעורי מט נוספים. בכל זאת יש לי הרושם שהיו שנויים מסויימים במבנה מט הקניה ובודאי היו שנויים מרחיקי לכת במבנה המכס. ולכן אני מבקש לקבל אינפורמציה מה הם ההפרשים שהושגו, ולפי האומדן עוד יושגו עד סוף שנת התקציב משנוי השעוריים של המכס, הבלו ומס קניה.

הייתי מבקש לדעת מתי הגעתם למסקנה, שאפשר להשיג 10 מליון לירות נוספים ממט הכנסה? האם לא ידעתם זאת בתחילת שנת התקציב?

אשר להעברה מסע"ף ד', האם סעיף זה עומד בקוח "דאלאט"?

ז. סוזאייב:

ברצוני לשאול:

(א) מה מצב גביית הפגורית במט הכנסה?

(ב) איזה אחוז מהוה מט הכנסה מההכנסה הלאומית? אני חושב שמיט הכנסה מהוה 10 אחוז מההכנסה הלאומית. האם נסיתם לבדוק איך זה מתבטא בענפים מסויימים; היינו, באיזה ענף אחס מגיעים לאחוז גבוה יותר של גביה, ובאיזה ענף מפגרת הגביה?

(ג) בעקבות החזכיר שקבלנו מארגון החקלאים הערביים, הייתי רוצה לקבל אינפורמציה על גביית מט הכנסה מהסקטור הערבי?

(ה) מהו הנסיון שנרכש בשטח הגביה מהעצמאיים לפי חלומים חדשים?

(ו) האם הגביה ממפעלים מאושרים מתנהלת באופן נפרד? כידוע עברה החקופה של 5 השנים הראשונות לקיומם של המפעלים המאושרים, ועתה הם יעברו לתשלום מט בדרך הרגילה. כיצד זה ישפיע על הגביה?

(ז) הייתי רוצה לדעת, האם המפעלים המאושרים שהוקמו עובדים ברזוחים ומשלמים מט הכנסה?

(ח) מר שרף אמר לנו, שבקיץ יגיעו לסטטיסטיקה של חלוקת אאאא הגביה לפי מפרנסים וגודל ההכנסה. האם סטטיסטיקה זו כבר נעשתה?

(ט) השער השולי במט הכנסה הוא 71,5 אחוז. מהו לפי הערכה מספר משלמי המסיעים לשער השולי?

(י) בעתונות מתווכחים על בעיית הרווחים האפורים, ובין היתר נאמר שועדת הכספים דנה בשאלה זו, אני אינני יודע על כך.

א. בהיר: הוקמה ועדת משנה לענין זה.

ז. סוזאייב:

השער השולי של מט ההכנסה פוגע קשות במעמד המזומנים, מנהלי חברות ובעלי מקצוע. אני חולק על דעתו של מר

ספיר שאנשים מסודרים וכל אחד קובע כמה ישלם למט הכנסה. ישנן חברות המשלמות אח המט עד הפרוטה האחרונה, ואלו הן בעיקר חברות של משקיעי הון. המנהלים העובדים בחברות אלו הם אומללים מאד. אני מכיר מפעל שהמחזור שלו הוא עשרות מליונים לירות, ומנהל החברה מקבל משכורת של 10-12 אלפים לירות לשנה. אני בקפתי במיתון הוצגר עם אשתו ושני ילדיה בהיקף של שנה חדרים, ואשתו נאלצה לעבוד, וכך הם אינם יכולים להתקיים על משכורת כזאת.

מר שרף אמר שכספי הפצויים מגרמניה שמקבלים תושבי ישראל זורמים לצריכה. אני נפגשתי באדם שקיבל פצויים, הוא בעל משרה ואינו רוצה להשקיע את כספי הפצויים, כי אז יגיע לדרגת מט הכנסה של 50-60 אחוז.

א. בהיר:

בעקבות דברי ההסבר לתקציב הנוסף ברצוני לשאול מספר שאלות, שכבר הצגתיך בפני מר שרף, אך לא קבלתי

חשובות מספקות.

(א) באפריל-נובמבר 1955 גבינו 82 מליון לירות מט הכנסה; באפריל-נובמבר 1956 גבינו 96 מליון לירות, אני מבקש לדעת כמה גבינו באפריל-נובמבר 1957.

(ב) הייתי רוצה לדעת מה חלקם של השכירים, העצמאים והחברות בהכנסות מט הכנסה עד נובמבר 1957.

כידוע יש צורך ב-3 גורמים להגדלת ההכנסות ממט הכנסה: (א) העלאת שכר אצל השכירים - והיחה העלאה כדאת על ידי תשלום השליש המוקפא; (ב) שפור הגביה מהעצמאיים, ועל כך אני מבקש אינפורמציה; (ג) אידול בהכנסה הלאומית. דבר זה פעל לגבי השכירים, כי היחה העלאת שכר. השאלה היא, כיצד הוא פועל לגבי העצמאיים? למעשה קיים גידול זה, אך הוא אינו מתבטא בגביה, כי הגבייה מהעצמאיים היא על חשבון השומות של שנים קודמות. אני שאלתי את מר שרף, האם אי אפשר להגדיל את המפרעות לעצמאיים, וחשובתו היחה שלילית, מכיוון שאי אפשר לשנות את ההודעות שנשלחו לעצמאיים בראשית השנה. לדעתי אין זה מוצדק, ויש צורך להתגבר על הנקודה האדמינסטרטיבית, האם לפי החוק אין סמכות לשר האוצר להודיע על הגדלת המפרעות מ-25 ל-37,5 אחוז?

ז. שרף:

השאלות שנשאלו והערות שהוערו הן משלשה סוגים. שנים מהם נוגעים לסעיפים הנדונים - מט הכנסה ומט קניה. והסוג השלישי - הערות כליות החוזרות בכל ויכות על התקציב או על מדיניות המסים.

נשאלו שאלות שאינני יכול להשיב עליהן מבלי שאברר את הפרטים במשרד. נשאלה שאלות שאיננו מוכנים להשיב עליהן עכשו. דברי דברי ההסבר לתקציב מתחברים בדצמבר. המנגנון שלנו אינו כה גדול שנוכל להעסיק אותו פעמים בהכנת דברי הסבר. איננו יודעים מהי החלוקה בין השכירים העצמאיים והחברות ב-7 החדשים הראשונים של השנה. כאשר נחבר את דברי ההסבר לתקציב שיוגש בדצמבר-ינואר, נביא גם את החלוקה הזאת. לפי הערכה אני יכול לומר, שחלקם של השכירים השנה לא יגדל על זה שהיה אשקד. וחלקם של השכירים גדל בגלל 3 טעמים: הטעם הראשון - חלקם של השכירים בהכנסה הלאומית גדל, וכמובן שזה בא לידי בטוי במט הכנסה; הטעם השני - העולים החדשים הבאים לארץ נקלטים קודם כשכירים ורק מעטים נקלטים כעצמאיים. הטעם השלישי - העלאת הפער בין העובדין השכירים המגדילה את חלקם של השכירים במט-הכנסה, כי מט הכנסה לוקח חלק גדול מסכומי הפער. לכן זוהי עובדה שאין לשנותה, ועל כן אין להתרעם על כך כאשר אומרים שהשכירים משלמים יותר.

אשר לעצמאיים, בתקופה של אינפלציה יורד חלקם במט הכנסה; זוהי אחת מתוצאות הלואי החמורות של האינפלציה. אנו עלולים להגיע לגביית הפרשים בזמן שהאינפלציה חגיע לסיימה. ראשנו זאת כאשר ישבנו עם ארגון הסוחרים וארגון בעלי המלאכה ב-1953, והוכחנו להם שב-1951 הרוויחו יפה. הם שאלו: איפה הייתם אז, למה לא גבייתם אז? הדבר היחידי שאנו יכולים לעשות בעניין זה הוא - החשת קביעת השומות. ואמנם אנו עומדים תחילה קביעת השומות של 1955 ובמרס 1958 ישאר רק אחוז מנימלי של תיקים מ-1957. והוא יהיה מורכב משני חלקים: תיקים שלדעת המפקחים לא כדאי לספל בהם, כי אין בהם מט; ותיקים שעליהם יש בירורים, השגות וערעורים משפטיים. באותו זמן נסיים קרוב ל-50 אחוז של התיקים לשנת 1956. זאת אומרת, ינו נמצאים במצב ששנת המט 1958 נעשה את השומות של 1956/57, והחשת קביעת השומות זוהי הדרך לקבל את המט בזמן ולא ליצור חובות.

אנו גורסים דרך זו ולא את הדרך של הגדלת המפרעות.
אנו יודעים שאנו יכולים להוציא ממלח המס איכס לירות, ולא כל מה שהוא
מרוויח, או מחצית ממה שהוא מרוויח. את כל קבענו לנו כלל, שלעולם לא
נדרוש יותר משתי שנות מס מאדם אחד, למדנו שלמעשה איננו מצליחים לגבות
יותר משנה וחצי, את איננו מסתמסים באמצעים שמקומם את הצבור.
לכן הגדלת המפרעות לא חביא שר תועלת. מוטב לגבות הפרי מס ולהגיע לעדכון
הגביה מאוחר להגדיל את המפרעות. או שר האוצר יטאל לעצתנו בענין זה, זו
תהיה העצה שנשיא לו.

וכאן ברצוני לציין, ששנת הנסיון הראשונה של 10 תשלומים
הכזיבה אותנו מאד. העצמאים לא השתמשו באפשרות זו, ורובם הגדול אינם
משלמים את התשלומים, אלא לאחר שמאיימים עליהם בעקול. עד היום הזה טרם
גבינו 100 אחוז של המפרעה הראשונה מ-10 המפרעות.

ז. טוזאייב: האם מצב זה קיים לגבי כל העצמאים, או רק בענפים
מסויימים?

ז. שרף: ברחובות, מתוך \$,273,000 לירות מפרעות מתוקנות,
שילמו למעשה 350 אלף לירות; בנתניה שילמו פחות
מ-300 אלף לירות מתוך סכום של מליון ורבע לירות; בפ"ת שילמו 340
אלף לירות מתוך סכום של 1,200,000 לירות. בחיפה שילמו רק 1,800,000
לירות מתוך סכום של 4,750,000 לירות, ובחיפה משרד מס ההכנסה הוא מהמטודרים
ביותר.

אולם איננו חושבים שיש לשנות טדור זה. אנו חושבים
שצריך לחת שהות של 2-3 שנים, ובשנה הבאה אנו רוצים להחיש את משלוח
ההתראות בכל חודש. ברור שזה כרוך בעבודה אדמיניסטרטיבית עצומה, כי במקום
לטפל בכל אחד 4 פעמים בשנה נצטרך לטפל בו 10 פעמים.

בחדשי אפריל-אוקטובר גבינו 100 מליון לירות לעומת
89 מליון לירות אשתקד. 89 מליון לירות היו מתוך סכום של 180 מליון
לירות, ואנו חושבים שה-100 מליון לירות יהיו מתוך סכום של 205 מליון
השנה.

עדיין לא עשינו את הטטיסטיקה של חלוקת ההכנסות
לפי גודל ההכנסה. זה ענין הכרוך ביסורים, ואינני יכול לומר מתי תהיה
מוכנה טטיסטיקה זו.

אינני יכול לומר כמה משלמי מס מגיעים לשעור
השולי הגבוה ביותר, אם כי אנו יכולים להעריך זאת. רשמתי בפני את השאלה
ואענה עליה בכתב.

אינני רואה כל חשיבות בשאלה, מהו אחוז מס ההכנסה
בהכנסה הלאומית. יש חשיבות לאחוז המסים בכללם. בהכנסה הלאומית,
אבל מה גובים על ידי בלו, מה על ידי מכס ומה על ידי מס הכנסה, זה חלוי
בתנאים החברתיים של צבור וצבור, עד שהשוואה כזאת בין ארץ לארץ
אינן לה כל משות. באמריקה מס ההכנסה הוא המס הגדול ביותר מביין כלל
המסים בהכנסה הלאומית. האם זה אומר שבאמריקה אי אפשר להרוויח כסף,
האם זה אומר שבאמריקה אין מליונרים? בברית המועצות אחוז מס ההכנסה
הוא הנמוך ביותר בהכנסה הלאומית, ובודאי אין שם אף מליונר אחד.

אשר לחלוקת ההכנסות ממס הכנסה לפי ענפים, הרי החקלאות
בכל העולם אינה משלמת את כל המס, אלא רק חלק ממנו. המקצועות החפשיים
הם אוביקט קשה למסים, אבל בעיקר יש קשיים עם הרופאים, כי אין להם שום
רישום.

אשר למט קניה, איננו מעוניינים לקחת בחשבון את האשראי לקונה. אין זה מתפקידנו להרחיב את האשראי. את האשראי, תעשה זאת על ידי מוסדות האשראי. אנו איננו מנהלים מדיניות אשראי. כאזרח אני חושב שהמנהג של קניות באשראי הוא מנהג נפסד, כל אדם מוציא לפניו שהוא יוצר. מכל מקום כמי שמטפל במט קניה, אני לגמרי ניטראלי. אין אף עניינינו להגדיל את האשראי. אנו לא ניקח זאת בחשבון. האית אלינו בטענה זו, זוהי התשובה שאנו נותנים. אנו איננו מוסד לאשראי. 3 חדשים אנו לוקחים בחשבון כי עברנו מהשיטה של קניה קניה שנגעה בחנות לגביית מט הקניה מהיצרן.

י. בדר: היארניים נותנים אשראי למדינה.

ז. שרף: אין זה נכון. השנה נגבה 56 מליון לירות ממט קניה, והפיגוריה מגיעים ל-18 מליון לירות. לכן אי אפשר לומר שהם נותנים אשראי למדינה.

אשר לשוק האפור, לא הכל אנו יכולים לזהות. אבל גבינו מהיטלים על השוק האפור 4,5 מליון לירות מאפריל עד ספטמבר.

ז. סוזאייב: יש חלק של היטלים שהפכתם אותם למכס ומט קניה. האם כיום אין יותר היטלים?

מר בן-זרור: לא. בעמוד 11 של התקציב היה אומדן של 2 מליון לירות מהיטלים מיוחדים, וזה בוטל.

ז. שרף: אנו לא שנינו שעורים, פרט לצווי מכס והלו שאושרו על ידי הכנסת. מה שאנו כן עושים, אנו מעלים את מט הקניה על נעלים, למשל, במידה והועלה מחיר הנעלים.

ז. סוזאייב: האם ידוע לך על תזכיר שהוגש על ידי הסנדלרים?

ז. שרף: הסנדלרים אינם רוצים לשלם מט קניה. הם מבקשים שהמט ייגבה מהשלחים. באנגליה עמדו לפני אותה בעיה, ונעלים המיוצרות על ידי סנדלרים פטורות ממט. אבל שהם מהווים הדנטלרים אחוז אחד, ואצלנו - 25 אחוז. אנו איננו מבקרים נעלים שעושים לפי הזמנה, אבל נעלים הנשלחות לחנויות אנו מבקרים בחנויות, ושום חנווני אינו מקבל נעלים בלי תו של מט קניה.

מה שנוגע לאינפורמציה שביקש ד"ר בדר, יש לנו בירורים המקשים עלינו להכין את האינפורמציה בכתב. אבל אני יכול לציין טכומים גסים עד 1.11.57. מט הכנסה הכניס 100 מליון לירות, מכס - 50 מליון לירות, וכאן חל פיגור לעומת השנה שעברה, כי לא הובאו מצרכים רבים שהיו מכניסיה טכומים גדולים, כמו נט קפה וחמרי בנין. אבל עכשו נמצאים חמרי בנין בדרך, כי המחסנים החרוקנו. ובדרך כלל היבוא לתעשייה גדל יותר הנכסי השקעות. מזון לחי הובא יותר מאשר מזון לאדם, והמזון לחי פטור ממכס. כן צריך להיות ברור, שכאשר מייצרים טובה בעפולה, זה אומר פחות מכס מסוכר.

מט דלק הכניס 18 מליון לירות במקום 35 מליון לירות. אנו מפסידים כל חודש, בגלל מנהג הנפט שפשה בקרב המוניות, כ-350-400 אלף לירות.

ההכנסות מטבק היו 16 מליון לירות מתוך 27 מליון לירות; משקאות - 5,5 מליון לירות מתוך 9,5 מליון לירות; מט 16,5 מליון לירות מתוך 23 מליון לירות; צמיגים 1,5 מליון לירות מתוך 2,250,000 לירות; מט קניה רק 30 מליון לירות מתוך 44 מליון לירות; מט נסיעות חוץ - 2,5 מליון מתוך 2,750,000 לירות; מט שעשועים 2 מליון מתוך 3,750,000 לירות; אגרות לרשיונות - כולל מט בולים - 15 מליון לירות מתוך 28 מליון לירות.

יהב-טגן בלתי-ישיר שהיה צריך לתת 10.300.000 ל"י נתן 5.000.000 ל"י. בול בטחון שהיה צריך לתת 13.000.000 ל"י נתן 8.000.000 ל"י. הכוונה כאן לבניזין, נטיעות חוץ, אוטובוסים, מלפון ודואר. יהב-טגן ישיר נתן עד כה 20 מיליון ל"י בגביה מטעמית במשך 7 חודשים. אומדן יהב-טגן בתקציב הגיע ל-50 מיליון ל"י. הטכום ירד בגלל פיגור התשלומים של העצמאיים. רק עתה עם היסודות של שנת 1956 נתחיל לגבות את יהב-הטגן מן העצמאיים.

הטכום הכולל אותו גבינו במשך 7 החודשים הראשונים הגיע ל-295 מיליון ל"י מתוך 560 מיליון ל"י שבאומדן.

ח. רובינ:

דומני כי מדיניות האוצר צריכה להיות בקו של הסלת סכס על חומר הגלם. גביית מס קניה בדבריים שערכם במכירה הקטעונית גבוה מסילא לא יכולה להיות שלמה. תמיד תהיינה הברחות מס הגדרות נזק לאוצר ופוגעות בהתחדות מסחרית הוגנת.

י. קרגמן:

אולם איך תסיל מס על כותנה, אם מאותה כותנה אפשר לייצר חולצות חמקי מצד אחד ומכנסי קורדרוי מצד שני?

ח. רובינ:

איני רוצה להטיל מס על עבודה. גם איני רוצה לקבוע כללים בענין זה. אינני אומר, שאסור לנו לגבות מס מהפרודוקט, אולם יש ברצוני למנוע את הגירוי הקיים בהברחת המס. אני חושב שיש לחזור להסלת מס על חומר הגלם. כקו טנחה זה קו נכון. ברור שיש לקבוע את הדבר באופן שרירותי.

מר ז. שרף:

הצעתך עומדת במתירה למדיניות הממשלה. מבמת האוצר לעבור עד כמה אפשר מסע על חומר גלם למס על סוחר סוגמר. בענין זה אנו עומדים ביורה נחת עם כל המדינות המתקדמות, וכשאני אומר "מדינות מתקדמות" כוונתי לאלה שיש בהן תנועת פועלים מבורגנת, או שחלקו של הפועל בהכנסה הלאומית שלהן גדול, או שהתרבות בהן גבוהה וכו'. עובדה היא, כי במדינות מפורות גדול המס וקטן מס הקנייה, ולעומת זאת במדינות המתקדמות גבוה מס הקניה ותילו המס הוא קטן, או שבכלל אינו קיים. בין המסים העקיפים מס הקניה הוא המס הסוציאלי ביותר.

ז. סוואליב:

הצגתי למר שרף שאלות בענין המפעלים המאושרים ובענין הערבים. איש רישום מיוחד של המפעלים המאושרים?

מר ז. שרף:

אין. הפקיד המטפל במפעלים המאושרים מעריך את ההפסד ב-3.600.000 ל"י לשנה. זה הטכום אותו היו מפעלים אלה משלמים אילולי היו מפעלים מאושרים. הפדובר במפעלים המאושרים שבשטח הייפוט של שלשה מחוזות: מחוז תל-אביב, מחוז המרכז ומחוז הדרום. איני כולל בזאת לא את חיפה ולא את ירושלים. ב-1.1 יהיו מפעלים שתקופתם נסתיימה והם כבר הגיעו לפרקט. מהם נדרוש מפרעה כפולה. לא ברור לנו עדיין אם לא נקבל צו על חובי. המיפסדים מבררים את הנעיה.

אשר לכפר הערבי. הכפר הערבי יגיע הינה לתשלום של מיליון ל"י לעומת שש מאות אלף ל"י בשנה הקודמת. עדיין אין הכפר הערבי משלם אף חצי מטה שמילם הכפר היהודי באותה רמת הכנסות, כשם שגם הכפר היהודי לא הגיע עדיין לעול בו נושאת העיר. גם הכפר האטריקני לא הגיע לעיר האטריקנית. חופעה זו היא כללית.

אשר לצורת התשלום של הכפר הערבי. במידה והכפר הערבי מוטת מעבר לגבול או מקבל הוראות משלם - אין אנו מצליחים לגבות מס מלא בעזרת הממשלה. בכפרים ערבים אחרים בתקלים אנו בנותם קשיים שאנו עדים להם גם בכפר היהודי.

י. בדר:

דומני כי האוצר עומד לצבות יותר
מסמני האומדן, לאור הנסיון שלנו
יודעים אנו מידת המאטץ הנטשה על ידי האוצר בשלשה החודשים האחרונים.
גם תהליך האינפלציה מעלה את ההכנסות מדי חודש בחודשו. אם העליית
באמצעי התשלום הגיעה ל-16%-15% בשנה, יקבל האוצר, אוטומטית; בחודש
האחרון, ב-15% יותר מאשר קודם לכן.

תהיה דעתי על התקציבים הנוספים אשר
תהיה, אולם ברגע שידוע כי תוספת התקציב תכלול כטאה טיליון ל"י תקציב
פיתוח וברגע זה, אנו חלק התוספת לשני תקציבים נוספים - אני רואה בכך
פגיעה בעצם המושג של תקציב. הגדרת "תקציב" פירושה הכללת תוצאות והכנסות
במסגרת אחת.

אני רוצה להמשיך בדברים. אני רואה
שחברי הוועדה עזבו את הישיבה. אני מסרב להמשיך את הישיבה, ומבקש שהדבר
יירשם בפרוטוקול. אין לי כל כוונה לשכנע את הנוכחים. הם משוכנעים
בלאו הכי. אני סודיע, כי כרגע נמצאים בוועדה נוסף לחבר הכנסת בהיר
המנהל את הישיבה רק 4 חברי וועדה שהם כולם מן האופוזיציה. אני מציע
להפסיק את הישיבה. אין זה רציני. אני רואה בזה בזיון לי ולאחרים
להמשיך בישיבה בנוכחות כזאת.

מ"ס הינ"ר א. בהיר:

אני מבקש מחבר הכנסת בדר לא לגזול
זמן ולהמשיך בדבריו. אני קובע
שזו בפעם הראשונה מבקשים באמצע הישיבה לבדוק את הקוורום. לפי התקנון
אין בכלל ענין של קוורום. הישיבה נמשכת והיא חוקית.

י. בדר:

לא הייתמסתי בדברי בסוונה של "קוורום".
מושג זה אינו קיים. לא ייתכן שישיבות
וועדת הכספים יהיו אך לתפארת עין.
אני רואה שבינתיים נכנסו כמה מחברי
הוועדה, ואני ממשיך בדברי.

לאור הדברים שאמרתי קודם יש לדחות
את הדיון בתקציב זה עד שיבוא בפנינו תקציב נוסף. אם יוחלט שתקציב זה
לא יונח על שולחן הכנסת עד לסוף הישיבה - אשנה את דעתי על אף הפגם, אולם
יודע אני כבר על כך, שקיימת החלטה על תקציב נוסף. חסרית לנו טאה
טיליון ל"י שהם סוף סוף חלק מאותו תקציב. בלי זה לא אוכללהי פטר מהצורך
להציע הצעות נוספות לגבי טבנה התקציב. זכותנו להציע תיקונים לכל סעיפי
התקציב הקודמי ולא רק לגבי שלשה הסעיפים שנבחרו.

דיון על תקציב הוא גם דיון על סקורות
הכנסה. אין אנו יכולים לדון על סקורות הכנסה אלה מבלי שנשלב יחד עם
זה את הדיון בשינויים הטוענים, כמו: ענין הפיחות, נטיעות עובדים.

מ"ס ינ"ר א. בהיר:

לגבי שנת כספים זו אין כל כוונה
לעשות שינויים בקשר לנטיעות עובדים.

י. בדר:

אולם לגבי פיחות יש כוונה כזאת,
והכריז עליה שר האוצר. מבלי שנדע איך
ישפיע הפיחות על ההכנסה - אין אנו יכולים לדון על התקציב.

אשר לענין מס הקניה. מס זה חל על
הקונה לפי טבנהו אצלנו. הרגע הנסייסי לתשלום המס הוא רגע הקניה. לאור
הנסיון הגענו למסקנה שלא נצליח לגבות את המס רק אם נגבה אותו ברגע
הקניה. צריך איפוא לתפוס את המס במקום. יוצא מכאן שהבעיה לטי לתת אסראי
תלויה בשאלה אם האוצר קיבל את הכסף לפני רגע הקניה או אחריו. התהליך
מיום הייצור עד לשעת הקניה הסופית הוא ארוך ונמשך הרבה יותר 5-4
חודשים. בטצב זה יש להאריך את התקופה שלפי דעתי היא קצרה מדי, אחרת -
נאלץ הייצורן לתת אסראי לאוצר בטצב של הקפאת אסראי.

אשר להכנסות. אציע לכלול בתקציב נוסף
זה תיקונים להכנסות של חלק א' וב' אחרי שאלמד את הסקנות של אותם
הנתונים שקיבלנום היום, ואז אנקש שוב את רשות הדבור להנמקת ההצעות.

מר ד. בן-דרור:

תשובות על שאר השאלות שנשאלנו.
יש כאן העברה מחלק ד', והכוונה
לתוספת ענין הגבינה האטריקנית מעודפים, דבר שלא היה כלול בהצעת התקציב
הסקורית, היות ולא ידענו מה נקבל. אנו משלמים מחיר למעלה מהמחיר העולטי
הרגיל היות והמדובר בטחורת עודפים, ואנו מפצים את התקציב הרגיל המילם
את הפרש דרך סעיף טובסידיות.
בענין רבית יש הסברים בדברי ההסבר.
הכוונה היא לסוכנות ולחברת החיסל.

מפעלי דואר ותחבורה - התקציב הכללי של
הדואר והתחבורה יופיע יחד עם תקציב הפיתוח בחלק השני של התקציב הנוסף.
כאן הכוונה לעודף ההכנסות על ההוצאות. אנו עומדים בעודף של 13 מיליון
ל"י, מזה 10,5 מיליון דואר ו-2,5 מיליון תחבורה. בדואר בא הרווח
בעיקר מן השרות הבולאי שסם עלתה ההכנסה ב-9 מיליון ל"י. תחבורה -
בעיקר מן הרכבת. היתה הונלה גדולה של דלק וגם עליה בהכנסות. בטשך
מספר חדשים הצליחה הרכבת לכסות את ההוצאות השוטפות.

הכנסות על חשבון שנים קודמות. בעצם
זה ענין טכני. אין לנו טקור אחר לרשות התחייבויות שאינן טבוצעות על
חשבון תקציבים קודמים. אין זו הכנסה, אלא ביטול הוצאות שנעשו בפועל
במחצית שנה זו.

ג. סוזאייב:

בדיון על התקציב התעוררה שאלה בקשר
לס"כ החובות המגיעים לאוצר הטדינה
מטעם מוסדות ואישים. כוונתנו לחובות ולרבית האוצר צריך היה לקבל אילו
היה גובה את אשר מגיע לו. ד"ר ארנון הודיע אז, כי יש להכין את החומר.
בינתיים נשאר הדבר לוסה בערפל. בהזדמנות הנאת התקציב הנוסף אני רוצה
לשאול: האם התקדם משהו בענין זה? האם התקדם האוצר בהכנת החומר על
הסכומים המגיעים לו על חשבון חובות ועל חשבון רבית?

היו"ר י. גורי:

בזה נסיים עתה ונמשיך את הדיון
בישיבה הבאה.

סיכום הדיון בדו"ח נגיד בנק ישראל
על גידול אמצעי התשלום
=====

היו"ר י. גורי:

חבר הכנסת בדרך סגד אחד ואנכי סגד שני
נסינו להעלות הצעות סיכום. היש הצעות
אחרות?

ז. סוזאייב:

לאחר שנימטע את הצעת הסיכום של היו"ר
נראה אם יש מקום להעיר על כך, ואז
נציע את הצעתנו.

היו"ר י. גורי:

אקרא קודם את הצעת חבר הכנסת בדרך:
"לאור התהליך הבלתי פוסק של האינפלציה
אשר בנק ישראל אינו מסוגל לעצרו על אף ההקפאה החסורה של האשראי הבנקאי
למטה מן הטיניטום הדרוש לסימון הייצור והסחר ובהתחשב בעובדה כי טקור
האינפלציה העיקרי הוא בטדיניות הפיננסיות-פיסקאליות-משקית של הממשלה -
ממליצה וועדת הכספים לקיים דיון על נושא זה בכנסת".

ועכשיו להצעתו אני :

"א) הגידול של אמצעי התשלום הינו תהליך הכרחי בארץ הקולטת מאות אלפי עולים בקצב מהיר ומקיימת פיתוח מזורז ליצירת מקורות עבודה ופרנסה, לקליטת העולים והמפרנסים המתווספים עקב הגידול הטבעי..."

נגיד הבנק ד. הורוביץ: אם תתקבל החלטה זו - אתפטר. זו פשוט הבעת אי-אמון.

היו"ר י. גורי: לא זאת היתה נודתה. כל הסטנדרט הזה ערוך במגמה לחזק את הנחיותיו ומסקנותיו של נגיד הבנק. ואם יש לפסוסים סטטיסטיים העלולים להתפרש לא כהלכה - נשנה אותם. אני כשלעצמי סבור שישן זה כך. בהמשך הדברים מציע תיקון, מולם ברורה הכוונה הטובת ביסוד, והיא - לחזק את ידי נגיד הבנק ולא לרפות את ידיו. אני מסכים.

"לפיכך נדרשים הסמסלה, הכנסת וכל הגורמים הציבוריים האחרים למנוע ככל האפשר עליה מהירה מדי של אמצעי התשלום, שתוצאתה תבלתי נטועת - עליית מחירים מתמדת, הכביאה בעקבותיה: החשת קצב האינפלציה, החלשת כושר ההתחרות של תוצרתנו בשוקי חוץ, דלדול יתרונות סטבע-חוץ, גידול חובות חוץ ופנים - לאיזון התקציבים, חלוח גוברת והולכת של הטסק בהון סן החוץ - ציבורי ופרטי..."

נגיד הבנק ד. הורוביץ: זו פשוט הבעת אי-אמון.

היו"ר י. גורי: אז אני מודיע שהטציע לא התכוון להבי אי-אמון לנגיד הבנק ואני חולק על האינטרפרטציה. אני מסכים.

"מדיניות מוניטרית תקינה בלבד אינה עשויה לחסן את הטסק מפני תקלות כבדות. דרושה מדיניות כלכלית מכוונת להעלאת כושר הייצור והתפוקה ומדיניות תקציבית-פיסקאלית ערוכה לאיזון תקציבי הסמסלה וריויות ציבוריות אחרות, צמצום ההכנסות האישיות, איזון הולטות כושר הייצור של הארץ, עידוד החסכון והגבלת שיעורי האשראי, תוך עידוד הייצור החיוני על ידי הכוונה איכותית של האשראי..."

אני מוכן לעמוד לפני כל בית דין, ואני בטוח שאף אזכה בכך, אם טישהו יאמר לי, שיש בטעיפים אלה טיטום הבעת אי-אמון לנגיד הבנק. אני מסכים.

"ג) לפיכך (ואני מדגיש את הטלה לפיכך) מקבלת הוועדה לתיוספת לב עיקרי הנחיותיו ומסקנותיו של נגיד הבנק הכלולות בדו"ח."

נדמה לי שיש בטיכום זה טיטום עדות, שהוועדה סתייצבת מאחורי עיקרי הנחיותיו ומסקנותיו של נגיד הבנק.

נגיד הבנק ד. הורוביץ: הדו"ח שלי אומר שיש להגדיל את אמצעי התשלום אך במידה ועולם הייצור והתפוקה. בזה התחלתי את הדו"ח. כאן יוצא שגידול אמצעי התשלום הינו תהליך הכרחי. זה דבר אחד.

דבר שני. כאן נאמר "מדיניות מוניטרית תקינה בלבד אינה עשויה לחסן את הטסק מפני תקלות כבדות". בענין זה הרי אין עטי כל ויכוח, ומשתמע טכאן שבענין זה נטוש בינינו ויכוח.

כן כתוב ש"דרושה טדיניות כלכלית ספורונת".
לא כתוב שדרושה טדיניות סוניטארית, אם כי כל הפרטים שהוזכרו כטו
צמצום ההכנסות המישיות, העלאת ההכנסות ואיזון התקציב - אינם אלא חלק
מטדיניות סוניטארית. אולם לא כתוב ש"דרושה גם טדיניות כלכלית", אלא
כתוב ש"דרושה טדיניות כלכלית".

לבסוף כתוב, ש"הוועדה טקבלת לתיוטת לב".
אין היא טקבלת כהדרכה זו כהנחיה, אלא לתיוטת לב בלבד.

אני רואה בסיכום הזה הנעת אי-אמון לנגיד
הבנק. כל קליינט שלבוא אלי יוכל להציג בפני את השטר הזה ולומר: וועדת
הכספים הביעה לך אי-אמון. יתכן וזה רצוי, אך כדאי לומר זאת בגלוי ולא
באופן נסתר.

ברור שאיני מייחס את הדברים ליו"ר. הכל יודעים
את יחסי ליו"ר, יחס יל הערכה, הוקרה וכבוד. אני טיובכנע שאין זה נוטח
שלו בטאה אחוז. זה נוטח לגטרי אחר. זה נוטח של פשרה של טי טטתנגד
למדיניות נגיד הבנק והצליח להערים על היו"ר.

היו"ר י. גורי:
בדברים שקצרה בינתי יכולים להערים עלי
ולהוליך אותי שולל. לא כן בדברים שבינתי
מספקת לי, ובענין זה בינתי מספקת לי.

אני תמיהה לשני דברים: אני תמיהה לפירוש
שניתן על ידי נגיד הבנק. יתכן ויש לפטוטים סטוייטיים, אבל בטופן של
דבר מחזק טטטך זה את טעמדו "ל נגיד הבנק ואת מסקנותיו. אולם עוד
יותר תמה אני לתוספת שהוטיף נגיד הבנק באטרו, שאם הכוונה היא להתפטרותו -
יאטרו זאת בגלוי. בטוחני שלא יושב סביב השולחן הזה אחד, ללא הבדל
סיעה או מפלגה, שטעונין בהתפטרותו של נגיד הבנק.

בסיום הדיון אציע תיקונים בנוטח שלי
כדי לטנוע אי-הבנות.

י. בדר:
איך סבין אני את הצעתו של ח"כ גורי? -
בתחילה הוא מדבר לא על אינפלציה, אלא על
גידול אטצעיי התילוט, ואין זה היינו הך. יכולה להיות עליה באטצעיי התילוט
אף בתקופה של דיטלציה. לעומת זאת מצויק חבר הכנסת גורי את הגדלת עליות
אטצעיי התילוט בעקבות גידול האוכלוטיה, יצירת סקורות עבודה וקליטת
עולים. דווקא דבר זה אינו ברוח הדו"ח של נגיד הבנק. נגיד הבנק מצדיק
את הגידול באטצעיי התילוט אך בגידול הייצור והתפוקה. יתכן טצב בו תוכפל
האוכלוטיה טבלי שתשמנה יחד עם זה רמת הייצור ועמה גידול אטצעיי התילוט.
ובטקום כיכר לחם אחת לראש יקנו כיכר לחם אחת לשני ראשים. אם מוטרים
גידול אטצעיי התילוט ליצירת סקורות עבודה ופרנסה, כאילו מוטרים להקטת
מפעלים והרחבתם.

הפיסקה השניה של (א) היא בהתאם לטגטה של
נגיד הבנק. אמנם אני איני טקבל אותה. על כל פנים זה לגטרי ברוח דבריו,
מלבד הפיסקה המאד בלתי ברורה "עליה טהירה טדי של אטצעיי התילוט". טכל
טקום אני נוטה להבין אותו ברוח הפיסקה הראשונה הנותנת טטכות להעלות
אטצעיי תילוט לטם השקעות.
ועתה לפיסקה הבאה "עלית סחיריט טתטדת הטביאה
בעקבותיה להחטת אינפלציה". כאן טובעת התנגדות להחטת קצב האינפלציה,
אך איני רואה התנגדות לקצב האינפלציה הנוכחי ואין כל בקשה לחיסול
האינפלציה בכלל. טבחינה זו רואה אני בפיסקה זו טתירה גטורה עם חובת
בנק ישראל לייצב ערכו של הטטבע בישראל. אני רואה בפיסקה זו בטיה להיליט
עם מידת התהליך האינפלציוני.

היו"ר י. גורי:
האם אין אדוני טטטיים אתי שאם טזריטיים טטפלים
רבים לשירותים ולהתחלות פיתוח למפעלים שעדיין
אינם נותנים פרי ויש פער סטוייט בין הזרטת אטצעיי התילוט והרחבת הייצור -
בתקופה זו בה קיים פער יש תהליך בלתי נטנע של אינפלציה שאי אפשר לטלה.

נגיד הבנק ד. הורוביץ:

תרשה לי לענות על השאלה:
אם תקציב הפיתוח מסבך בעיה פיתוח מורכב
מססים, יבוא הון, סלונות בארץ וסלונות בחו"ל - אין ולא תהיה לזה כל
השפעה אינפלציונית. אם זה נעשה על חשבון מסים, הרי יש בכך פסוק
הקטנת כוח הקנייה של הצבור. האצט כסף מן הצבור. הוא הדין אם הדבר
נעשה על חשבון סלונות. אם הפיתוח נעשה על חשבון יבוא הון, הרי שמתה
מביא דולארים והם משמשים לדטוניטיזציה. היום הקצב של הדטוניטיזציה
יותר גדול מקצב הדטוניטיזציה, וגם זה תהליך מטוכן, לא כל פיתוח הוא
אינפלציוני.

י. בדר:

אני מסכים לדברי נגיד הבנק.

היו"ר י. בור:

מתיזה זו מסתבר שאפשר על ידי סדיניות בריטה
לחסל את האינפלציה כליל.

י. בדר:

לחסל את הסיך האינפלציה.

נגיד הבנק ד. הורוביץ:

את העבר אי אפשר לפחוק. מולם אפשר לתקן
לגבי העתיד.

י. בדר:

אני מטשיך. ברור שבפיקסה ב' יש להבדיל בין
סדיניות כלכלית לבין סדיניות מוניטורית.

כן יש לי ספקות לגבי הטלה "לפיקח" ולגבי
הטלה "עיקרי". כאשר אני מקבל את עיקר הנחיותיו של הדו"ח, פירוט הדבר
שאיני מקבל את הנחות הדו"ח.

אשר להצעתי אני. עיקר הצעתי בטלים שהוכנסו
דרך אגב "על גוף הקפאת האשראי החסורה לסטה מן המינימום הדרוש...".
אין כאן בעיה של תיאוריה בלבד של הערכת עובדות. איני מסכים להנחתו של
נגיד הבנק שהאשראי הוא מספיק, ויניי שמכונן אך ורק להיקף האשראי, בלב
האשראי להשקעות יסוד שניתן לא דרך צנורות בנקאיים הוא מבחינת יכולת
קליטתו בייצור גדול מדי.

נגיד הבנק ד. הורוביץ:

אני רוצה לתת שלשה מספרים. בעוד 4 ימים
ימלאו שלש שנים לקיום הבנק ובקשר עם זה אמסור
דו"ח. האשראי לצבור במשך שלש שנים אלה מ-נובמבר 1954 עד ספטמבר 1957,
האשראי של הבנקים ושל בנק ישראל גדל ב-48%. באותו זמן גדלה התפוקה
הלאומית ב-32%. האשראי לחקלאות גדל ב-112% והתפוקה של החקלאות גדלה
ב-43%. האשראי לתעשייה גדל ב-126% ואילו התפוקה ב-39%. לכל האחרים
נחשו איפוא פחות.

י. בדר:

האשראי במדינה אינו רק אשראי בנקאי.

ז. סוואייב:

לויכוח שהתנהל כאן. ברגע שקרבותי את המסך
הזה ילחתי פתק לחבר הכנסת ספיר האוסר, שאני
רואה סתירה בין פיקסה ג' לבין פיקסה א'. כך גם אני הכינותי תוכנו של
המסך. הניסוח של היו"ר היה כנראה לא מוצלח, ואיני חושב שיש בזה שום
פגיעה בכבוד היו"ר. מולם נדהמתי מהפירוש שנתן לזה נגיד הבנק שאמר,
שכנראה היתה כאן טעין פשרה או הערטה.

אשר להערותיו של חבר הכנסת בדר. אני חולק על
דעתו בקשר להיקף האשראי הנחוץ למשק. אין זה נכון, שהמשק טובל מההיקף
הקטן של האשראי. אני טוען את ההיפך. המשק טובל מחוסר הון עצמי ולא
מחוסר אשראי. אין מספיק השקעות מבחוץ, המסילה והאוצר טופגים יותר
מדי מספים בדרך של מסים ישירים ומסי עקיפין, ועל כן מתנהלים מפעלים
בודדים על אשראי של 60%-70%, ואם נדרוש הגדלת האשראי - יהא בזה משום
קירוב הקץ.

לעצט דרו"ח. חסדה דרו"ח הנה הרגשת העובדה,
כי הסדובר דרו"ח הרביעי של נגיד הבנק. אין זה דו"ח ראשון ואסור להתייחס
אליו כאילו היה דו"ח ראשון. התעלמות גמורה זו מעובדת היות דו"ח זה
דרו"ח הרביעי של נגיד הבנק היא פסולה.

היות ויו"ר הועדה הודיע כי יביא בפני הועדה
נוסח סופי, אין לי מלא לבקשו להניח על שולחן הועדה את מסקנותיו הסופיות,
ואז אראה אם יש מקום להגיש הצעה נפרדת אם לא.

היו"ר י. גורני:
הדיון לא נסתיים. על יסוד דברי נגיד הבנק
טצר אחד ודברי חברים אחרים של הועדה טצר
שני, ברור לי שניתן פירוש בלתי נכון לכוונה שהונחה בצידה ביסוד המסמך
הזה, ואני מתקן את הנוסח כדי לטלף פירושים בלתי נכונים.

יש לי בקשה לחברי הועדה: הנושא הזה אינו
אסור בטבע, אולם כל זמן שהתבייל שלי באטצע בישראל, הייתי רוצה שלא
ישמש נושא לפירסום.

אני נועל את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.50